

115

7.hét

Szombat 1145-1155

II. Hogyan ünnepeljük a liturgiát?

JELEK ÉS SZIMBÓLUMOK

1145 A szentségi ünneplés jelekből és szimbólumokból szövődik össze. Jelentésük az üdvösség isteni pedagógiája szerint a teremtés művében és az emberi kultúrában gyökerezik, az ó Szövetség eseményeiben nyer körülírást, és Krisztus személyében és művében egészen napfényre kerül.

1146 Az emberi világ jelei. Az emberi életben a jelek és a szimbólumok fontos helyet foglalnak el. Mivel az ember egyszerre testi és szellemi lény, a lelki valóságokat anyagi jelekkel és szimbólumokkal fejezi ki és fogja föl. Mint társas lény rászorul a jelekre és szimbólumokra, hogy beszéd, gesztusok, cselekedetek által másokkal kommunikálni tudjon. Ugyanez érvényes az Istennel való kapcsolatára is.

1147 Isten a látható teremtésen keresztül szól az emberhez. Az egész anyagvilág fölkináltatik az embernek, hogy Teremtője nyomait olvassa benne. A nappal és az éjszaka, a szél és a tűz, a víz és a föld, a fa és a gyümölcsök Istenről beszélnek, és egyszerre jelenítik meg szimbolikusan az Ő nagyságát és közelségét.

1148 Ezek az érzékelhető valóságok mint teremtmények kifejező helye lehetnek annak a cselekménynek, mellyel Isten megszenteli az embert, és az emberek istentiszteletet kifejező cselekményének. Ugyanez érvényes az emberi közösség életének jeleire és szimbólumaira: fürdés és megkenés, kenyértörés és ivás ugyanabból a kehelyből kifejezői lehetnek Isten megszentelő jelenlétének és az ember Teremtője iránti hálájának.

1149 Az emberiség nagy vallásai gyakran megindítóan tanúskodnak a vallási szertartások e kozmikus és szimbolikus értelméről. Az Egyház liturgiája föltételezi, használja és megszenteli a teremtés és az emberi kultúra jeleit azáltal, hogy a kegyelem, a Jézus Krisztusban való újjáteremtés jeleinek méltóságát kölcsönzi nekik.

1150 A szövetség jelei. A választott nép Istentől különleges jeleket és szimbólumokat kap, melyek meghatározzák liturgikus életét. Már nem pusztán a kozmoszban lejátszódó ciklusok ünnepi megjelenítéséről vagy társadalmi megnyilvánulásokról van szó, hanem a szövetség jeleiről és Isten népe javára végrehajtott hatalmas tetteinek szimbólumairól. Az ó Szövetség e liturgikus jelei közé tartozik a körülmetélés, a királyok és papok fölkenése és fölszentelése, a kézrátétel, az áldozatok és mindenekelőtt a Húsvét. Az Egyház ezekben a jelekben az új Szövetség szentségeinek előképeit látja.

1151 A Krisztus által használt jelek. Prédikációiban az Úr Jézus gyakran használt a teremtésből vett jeleket, hogy Isten Országának misztériumait szemléltesse. Látható jelekkel vagy szimbolikus cselekményekkel gyógyít, és ezekkel igazolja prédikációját. Új értelmet ad az Ószövetség történéseinek és jeleinek, mindenekelőtt az Egyiptomból való kivonulásnak és a Húsvétnek, mert Ő maga mindezen jelképeknek a jelentése.

1152 Szentségi jelek. Pünkösd óta a Szentlélek a megszentelést Egyháza szentségi jelein keresztül végzi. Az Egyház szentségei nem szüntetik meg a kozmosz és a társadalmi élet jeleinek és szimbólumainak egész gazdagságát, hanem megtisztítják és fölhasználják azokat. Ezenfölül beteljesítik mindazt, amit az Ószövetség ősképekben és előképekben előre jelzett. Ezen kívül beteljesítik az ószövetségi előképeket, jelzik és megvalósítják a Krisztus által szerzett üdvösséget, s előképként jelzik és elővételezik a mennyei dicsőséget.

SZAVAK ÉS CSELEKMÉNYEK

1153 A szentségi cselekmény Isten fiainak találkozása Atyjukkal Krisztusban és a Szentlélekben, s e találkozás mint párbeszéd tettekben és szavakban fejeződik ki. A szimbolikus cselekmények már önmagukban bizonyos kifejezési formák, de Isten igéjének és a hit válaszának kísérnie és elevenítenie kell ezeket a cselekményeket, hogy az Ország magva jó földben meghozza termését. A liturgikus cselekmények azt jelzik, amit Isten Igéje kifejez: Isten ingyenes kezdeményezését és az Ő népe hitének válaszát.

1154 Az Ige liturgiája szerves része a szentségek ünneplésének. Ahhoz, hogy a hívők hitét táplálják, Isten igéje jeleinek - az Ige könyvének (lekcionárium vagy evangeliárium), az iránta kifejezett tiszteletnek (körmenet, tömjénezés, gyertya), hirdetése helyének (ambó), jól hallható és érthető fölolvadásának, a fölszentelt szolga homíliájának, mely folytatja az olvasott ígét, illetve a közösség válaszainak (akklamációk, elmélkedő zsoltárok, litániák, hitvallás) - kiemelkedőknek kell lenniük.

1155 A liturgikus szó és liturgikus cselekvés mint jel és tanítás, elválaszthatatlanok, de úgy is elválaszthatatlanok, mint annak megvalósításai, amit jelölnek. A Szentlélek ugyanis nem csupán Isten igéjének megértésére vezet, amikor ébreszti a hitet, hanem: a szentségek által meg is valósítja Isten "csodatetteit", melyeket Isten igéje hirdet: az Atyának a szeretett Fiú által végrehajtott művét jelenvalóvá teszi és közli."